

את הבשר שמעל השבר משאר הבשר שסביבו, **מהו**, האם יכול בשר זה להירפא ולחזור ולהיות שוב כחלק מן הבשר החופה את העצם, או שאין לו רפואה ואינו נחשב כמחובר וממילא אינו מהווה כיסוי לעצם?

ופשטנא ופשטנו ספק זה **מהא דאמר רב יהודה אמר רב**:

דבר זה שאלתי לחכמים ולרופאים,⁽³⁹⁶⁾ **ואמרו לי**:

דרך רפואתו של בשר זה [באופן שיהיה חופה את האבר] כך הוא:

מפרטו את הבשר [שנחתך בעיגול] **בעצם** אחרת מעלמא, ועל ידי פעולה זו, נמשך דם מן הבשר לעבר הבשר הבריא שמסביב, ועל ידי כך מתחבר חזרה **ומעלה ארוכה**.

דוחה הגמרא: **דלמא** יתכן שהדין שדי בכך שהעור חופה על הבשר, הוא רק במקום שמלכתחילה אין שם בשר אלא עור **דקנה משכא דידיה**⁽³⁹⁵⁾ כלומר שמחזיק העור בשלו. ודבוק הוא בעצם. כגון בסוף ארכובה כאשר משתפלת הרגל בדרך [כלומר בחלק התחתון של העצם שהולך ונהיה דק] שאין שם בשר כלל אלא רק עור הדבוק לעצם. יתכן שרק שם כאשר חופה העור את העצם, כשר.

ואכן במקום שהיה בשר מתחילה, ונשאר רק עור ומרוחק הוא מן העצם, אינו נחשב כמכסה עליה.

אמר רב אשי: כי היינון בי כאשר הייתי בביתו של **רב פפי, איבעיא לן**:

אם **נקדר** נחתך הבשר שמעל השבר בסכין ונעשה חיתוך עגול **כמין טבעת**, אשר מפריד

באיסור והיתר אף שהוא מעניני רפואה, יש לשאול לחכמים לבד ממה ששואלים לרופאים.

ובעניני הוראת איסור והיתר בדברים הנוגעים לרפואת אדם [כגון אכילה ביום הכיפורים וכיו"ב] כתב בחתם סופר [שבת פו ב ועבודה זרה לא ב] שקשה לו לסמוך על רופאי זמנינו אפילו ישראלים, בשום הוראה! כיון שכל מומחיותם הוא על פי חכמת הרפואה שנעשה על ידי ניסיון שהיה להם בגופים של גויים האוכלים שקצים ורמשים ולא דואגים הם במצוות [שהדאגה וטירדה בקיום המצוות בשלמות וקדוק, משפיעה על כוחו של אדם. ראה שבת פו ב ותוס' עבודה זרה לא ב ד"ה דאכלין]. ואין ראייה מגופם של גויים לגופם של ישראל, ואין לדון על פי דבריהם להקל בשום איסור. לימודי הרפואה וכו' ע"ש.

395. כך גירסת רש"י. אולם הר"ח ור"ת [הובאו בתוס' גורסים: "דקנה משכא ריריה". כלומר, כלומר, שהחלל שתחת העור התמלא ריר וליחה במקום בשר, ועל ידי כך נדבק העור לבשר היטב ואף באופן זה מעלה השבר רפואה. ולכן רק באופן זה כשר כאילו היה שם בשר.

ולדעת הרמב"ם [מאכלות אסורות ה ח וכך הוכיחו המגיד **משנה ולחם משנה** שם] שעור מציל בכל מקום ולא רק סמוך לארכובה התחתונה או שיש ריר תחת העור. אלא כל מקום שחופה עור או בשר את רוב העצם, כשרה.

ואילו את דחית הגמרא כאן 'דקנה משכא דידיה', לא סובר הרמב"ם. אלא כיון שהביאו ראייה מדברי עולא בשם רבי יוחנן, הלכה כמותו [מגיד **משנה**]. ובכל ענין, עור מציל.

396. הפוסקים הוכיחו מכאן שכל דבר התלוי